

BIBLIOTEKA GRADA BEOGRADA

**IZVEŠTAJ O RADU
BIBLIOTEKE GRADA BEOGRADA
U 1988. GODINI**

Beograd, februar 1989. godine

S A D R Ź A J

1. U v o d	1
2. Stanje i zaštita knjižnih fondova	7
3. Nabavka i obrada bibliotečkog materijala	10
4. Korišćenje bibliotečkog materijala i rad sa korisnicima	15
5. Prva biblioteka koja je kompjuterizovala bibliotečko poslovanje	20
6. Istraživačko dokumentarna delatnost	24
7. Bibliografsko-informativna i izdavačka delatnost	26
8. Informativna i kulturno-obrazovna delatnost	28
9. Matične funkcije	39
10. Međubibliotečka saradnja	41
11. Samoupravljanje i normativna delatnost	43
12. Integracija Narodnih biblioteka Beograda	45
13. Kadrovi u Biblioteci grada Beograda	47
14. Opšte narodna odbrana i društvena samozaštita	49
15. Materijalno-finansijsko poslovanje	50

I - U V O D

U drugoj (1988) godini rada Biblioteke grada u novom prostoru došle su do punog izražaja sve one prednosti koje ova Biblioteka nije mogla da razvija i ostvari u krajnje ograničenim, prostornim i drugim uslovima. S razlogom se može konstatovati da je, samo za dve godine, toliko novog u radu Biblioteke da se već može govoriti o novoj bibliotečkoj praksi, a time i izgradnji novog modela Biblioteke grada i njene uloge u mreži Narodnih biblioteka Beograda. Retko se događa da ono što je u koncepciji, projektu i programu rada i razvoja, naročito biblioteka, da se i ostvaruje i postaje nova praksa.

Biblioteka grada je prva biblioteka ove vrste koja je kompjuterizovala svoj rad i jednogodišnjim iskustvom ove vrste izaziva veliko interesovanje čitalaca, biblioteka i bibliotečkih radnika. Nakon višegodišnjeg nastojanja ostvarena je i integracija opštinskih, narodnih - opšteobrazovnih biblioteka, čime su stvorene bitne pretpostavke za povezivanje rada ovih biblioteka u jedinstven lokalni bibliotečko-informativni sistem. Postavljene su osnove za centralizaciju i kompjuterizaciju rada svih stručnih službi kao bitnog uslova efikasnijeg rada biblioteka sa čitaocima i korenitih promena u organizaciji i upravljanju rada bibliotekama.

Produženo je radno vreme Biblioteke grada, a vidno su prošireni prostori komuniciranja na relaciji: biblioteka - knjiga - čitacci, naučne, kulturno-obrazovne institucije. Zavidno je učešće naučnih, kulturnih radnika i umetnika u realizaciji programa Biblioteke.

Ostvaruju se i pokreću nova istraživanja i projektovanja kao što su: stvaranje baze podataka o arhivskoj, muzejskoj i bibliotečkoj gradnji: priprema se i projekat kompjuterizacije mreže narodnih biblioteka Beograd. Počelo se i sa kompjuterskom izradom

bibliografija kaoⁱ pripremama za fototipska izdanja knjiga kojih nema u fondovima biblioteka, a ni u planovima izdavača. Znatno se veća pažnja poklanja književnoj i kulturnoj animaciji i saradnji sa sredstvima javnog informisanja. Biblioteka grada je pokrenula poseban list o stvaranju, izdavanju i čitanju knjiga Novine Beogradskog čitališta i dobila podršku 14 izdavačkih radnih organizacija. Izvršene su i odgovarajuće pripreme i dobijena saglasnost Radija i Televizije Beograda o stalnim emisijama o bibliotekama. Muzej zvuka, koji je otvoren krajem prošle godine u saradnji sa Dramskim programom Radio-Beograda početak je uvođenja novih medija-zvučnih i video kaset, vezanih, pre svega, za knjigu.

Više od dvadeset godina prisutna je ideja o čvršćoj povezanosti beogradskih popularnih biblioteka. Brojni materijali napisani su o tome i mnoge odluke donete. Međutim, kako do preseljenja u novu zgradu Biblioteka grada Beograda nije imala optimalne uslove za rad, sigurno je da taj zadatak nije mogla valjano ni da obavi. Stvaranjem boljih prostornih i kadrovskih uslova, primenom nove tehnologije, Biblioteka grada je, zajedno sa Udruženim bibliotekama, pokušava da organizuje jedan moderan sistem koji doprinosi da knjiga i informacija nesmetano cirkulišu.

Tokom 1988. godine uradjene su sve pripreme. Sem radne grupe koja je ponudila polazni materijal za integraciju, u daljem oblikovanju koncepcije, u kojoj su analizirani svi procesi rada, učestvovao je velik broj bibliotečkih radnika iz svih Udruženih biblioteka - što je i najveća vrednost ponudjenog materijala. On sadrži pregled šosadašnjih napora da se integracija sprovede, kao i osam podglavlja u kojima se razmatraju svi segmenti struke u budućoj jedinstvenoj organizaciji. Konstatujući da se beogradsko popularno bibliotekarstvo sporo razvija, da veći broj biblioteka nema optimalne uslove za rad, već na startu se nudi modernizacija zajedničkih službi da bi se sa integracijom moglo početi odmah.

Prošla je prva godina u primeni nove tehnologije na bibliotečko poslovanje. Jednogodišnje iskustvo je pokazalo da je

postignut jedan sasvim novi kvalitet u radu koji je bio onaj presudni činilac što je Biblioteku grada Beograda izdvojio među svim bibliotekama u zemlji. Program je ustrojen tako da se može proširivati i usavršavati, i da se na njega mogu uključivati novi programi. On sadrži u sebi kompletan budući AOP- program svih Udruženih biblioteka i on je, u stručnom smislu, najsuštanstveniji deo integracije.

Druga faza kompjuterizacije obuhvata zajedničke službe: Beogradsko čitalište, Matično odeljenje i računovodstveno-knjigovodstvene poslove.

Automatizacija Beogradskog čitališta znači da pored dosadašnje koordinirane nabavke i obrade dobijamo potpunu evidenciju o novim naslovima i primercima u svakoj biblioteci i ogranku - formiranjem centralnog kataloga kupovine i izradom zajedničkog grupnog inventara koji uključuje i pregled utrošenih sredstava i sve ostale evidencije naophodne za izgradnju jedinstvenog bibliotečko-informacionog sistema.

Osavremenjavanje stručnog rada u Matičnom odeljenju, uz uvođenje nove tehnologije (obezbeđivanjem automatizovane baze podataka o delatnosti), omogućava pretraživanje na celom području Beograda i celovito planiranje delatnosti.

Objedinjeni računovodstveno-knjigovodstveni poslovi, dobro organizovani, sa kvalitetnim stručnim radnicima i novom tehnologijom, treba da budu jezgro iz koga će integrisana biblioteka blagovremeno dobijati kompletne i kvalitetne informacije za planiranje i izvršavanje svih programskih zadataka. Takođe će se lakše primeniti jedinstveni kriterijumi za sticanje i raspoređivanje dohotka i čistog dohotka, posebno ličnih dohodaka u bibliotekama.

U takvim okolnostima Biblioteka grada roći će, kao naučno-popularna, matična i zavičajna biblioteka, da ostvaruje svoje posebne i zajedničke funkcije - negovanje i razvijanje posebnih fondova - dok će preko zajedničkih službi razvijati bibliotečko-informacioni sistem popularnog bibliotekarstva u gradu.

Najživlja aktivnost Biblioteke odvijala se u novoj zgradi, između ostalog i zato što je mesto na kome se nalazi Biblioteka izuzetno povoljno, što je primenjena nova tehnologija i što je radno vreme uskladjeno sa potrebama korisnika. Ovo je jedina biblioteka u gradu koja radi nedeljom, a od kraja prošle godine do 22 časa. I jedan i drugi potez naišli su na dobar prijem kod korisnika. Za produženi rad Biblioteke u večernjim časovima zainteresovani su, pre svega, studenti - korisnici Čitaonice.

Sve to uticalo je da se u prošloj godini u Biblioteku upiše tri hiljade članova više nego prethodne. Međutim, još uvek nismo u mogućnosti da udovoljimo njihovim zahtevima za novom knjigom. Sa sadašnjim sredstvima za kupovinu to objektivno i nije moguće. U 1988. godini Biblioteka je nabavila 16.000 primeraka i 7.577 naslova, što je značajno povećanje u odnosu na prethodni period, s obzirom na to da se poslednjih osam godina nabavka bila ustalila na 14.000 primeraka i 5-550 naslova. Za 22.000 upisanih članova to je ipak malo, jer bi valjalo svakom članu godišnje obezbediti bar jednu novu knjigu, što je Biblioteka nekada i uspevala. Međutim, sredstva za nabavku već poodavno ne prate cenu knjige, odnosno potrebe Biblioteke, pa se za raspoloživa sredstva svake godine nabavlja sve manje knjiga. Sreća je što Biblioteka grada sem kupovine ima i druge vidove nabavke - "poklone" pre svega - pa na taj način obezbedi dve trećine planirane nabavke.

Problem nedovoljnog broja primeraka sada je delimično rešen čitaonicama. Biblioteka ima dve čitaonice: Čitaonicu stručne i priručne literature, gde je smeštena referalna zbirka i po jedan primerak vrednije stručne literature, prevashodno namenjen za studentski rad, i čitaonicu Odeljenja umetnosti u kojoj se, sem korišćenja bibliotečkog materijala, održavaju programi koji popularišu fondove koji su tu smešteni.

Najveći problem u novoj zgradi je opet smeštaj knjižnog fonda. Magacinske prostorije su nedovoljne za "opšti (pozajmni) fond" koji, sudeći prema knjigama inventara, ima preko tri stotine hiljada primeraka. Iz tih razloga u aneksu Biblioteke je formiran depozit, odnosno knjižni fond, 2. U njemu su, prema signaturnom redu, smeštene knjige koje se "manje traže" ili one kojih imamo

u većem broju primeraka. Fond se po potrebi izdaje, a takvim smeštajem obezbedjen je prostor za nove knjige.

Medjutim, i dalje ostaje problem rada Biblioteke na četiri mesta, jer su izvan matične zgrade u Knez Mihailovoj 56, ostali: Odeljenje periodike /ul. Moše Pijade 12/, Zavičajno odeljenje /ul. Zmaj Jovina 1/, Dečije odeljenje /ul. Zmaj Jovina br.1 i Moše Pijade 14./ i Beogradsko čitalište /ul. Zmaj Jovina 1/.

Prava je šteta što fond periodike i zavičajna zbirka nisu pod istim krovom sa opštim fondom i čitaonicama - u novoj zgradi. To razdvajanje fondova stvara pometnju kod korisnika i otežava njihovo korišćenje. Medjutim, situacija sa Dečjim odeljenjem je još teža.

Nezamislivo je da jedan grad kao Beograd nema posebnu, specijalnu dečiju biblioteku. Potreba za Dečijom gradskom bibliotekom postoji dugi niz godina. Iseljenjem najvećeg dela Biblioteke iz zgrade u Zmaj Jovinoj ulici br.1 stvorena je mogućnost da se formira dom za dečiju knjigu. Idejni projekat se radi, ali je prava šteta što se nije otišlo dalje od toga. Izuzetno bogat fond knjiga za decu koji posećuju dva ogranaka Biblioteke grada /oba smeštena na neprilicnim mestima za rad sa decom/ ne koriste se ni približno kako bi moglo i kako bi trebalo.

Tokom prošle godine Biblioteka je razvijala saradnju sa mnogim kulturno-obrazovnim institucijama, naučnim i kulturnim radnicima, saradnicima Biblioteke. Utvrđene su osnove saradnje sa sve tri gradske zajednice obrazovanja oko finansiranja, uređenja i programa Dečje biblioteke. Uspostavljena je saradnja i sa Beobankom - štedionicom koja je izrazila spremnost da putem povezivanja programa štednje i čitanja finansira delatnost Dečje biblioteke. Urađen je i, od strane Gradskog SIŽ-a kulture, usvojen idejni projekat o informatizaciji programa obrazovanja u školama, u kome posebnu ulogu ima Biblioteka grada. Nastavljen je rad i na obnavljanju "Novina Beogradskog čitališta", lista o stvaranju, izdavanju i čitanju knjiga. Zavodima za unapredjenje i razvoj vaspitanja i obrazovanja, Biblioteka je predložila uvođenje dodatnog obrazovanja za bibliotečki kadar sa srednjom spremom. Radi se o novom profilu knjižničara osposobljenog da

prati novu tehnologiju. Na svim ovim i drugim programima angažovan je jedan broj naučnih i kulturnih radnika, uglednih književnika, novinara i umetnika, što je od posebnog značaja za rad Biblioteke.

Razvoj samoupravnih i dohodovnih odnosa u Biblioteci grada Beograda sastavni je deo napora za podruštvljavanjem i jačanjem javnosti rada. Unutar Biblioteke postoji koordinacija u radu samoupravnih organa i društveno-političkih organizacija. Pravna služba Biblioteke, u saradnji sa pravnicima opštinskih biblioteka, sačinila je Samoupravni sporazum o udruživanju u novu Biblioteku grada i Elaborat o društveno-ekonomskoj opravdanosti integracije.

II STANJE I ZAŠTITA KNJIŽNIH FONDOVA

Na dan 31.12.1988. godine, prema materijalnim inventarima knjižnih fondova (bez podataka o listovima i časopisima), Biblioteka je imala 495.822 knjiga i drugog bibliotečkog materijala.

	Stanje fondova u 1987.	Nabavljeno u 1988.	Rashod u 1988.
0. Opšta grupa	7.403	453	9
1. Filozofija	15.900	633	35
2. Religija	1.967	218	6
3. Društvene nauke	65.500	2.150	132
5. Prirodne nauke	16.575	594	19
6. Prirenjene nauke	24.514	1.381	32
7. Umetnost	20.445	1.686	11
8. Književnost	200.929	8.029	1.013
9. Istorija, geograf.	118.873	888	59
	481.106	16.032	1.316

Stanje fondova na kraju 1988.

0	7.847
1.	16.498
2.	2.179
3.	67.518
5.	17.150
6.	25.863
7.	31.120
8.	207.945
9.	119.702
	495.822

Prema inventarnom stanju, knjižni fondovi Biblioteke grada Beograda povećani su u 1988. godini za 16.032 bibliotečkih jedinica. U opštem i posebnim fondovima, sem dečjeg i zavičajnog (Beograda) nalaze se 336.680, Dečjem fondu 130.725, "Beogradu" 20.037, a u pokretnom 8.380 publikacija (knjiga i drugog bibliotečkog materijala).

Inventarnom stanju knjižnih fondova ne odgovara i stvarno stanje, usled toga što više od 20 godina nije vršena revizija. Prilikom preseljenja Biblioteke u novu zgradu izvršeno je popisivanje opšteg fonda. Tom prilikom je konstatovano da on sadrži oko 180.000 publikacija. Međutim, taj sistem revizije nije doveđen do kraja. Izostala je evidencija zaduženja (knjige koje su u trenutku popisa bile kod korisnika, kao i evidencija knjiga koje su ustupljene raznim ustanovama). Iz tih, i drugih razloga čitav popis se nije mogao iskoristiti kao podatak o verodostojnom stanju fonda. Komisija Narodne biblioteke Srbije to je uvažila kao vanrednu reviziju, iza koje treba da usledi redovna. U 1988. godini pristupili smo sistematskom rashodovanju, što ćemo činiti i dalje, tako da ćemo se postepeno približavati stvarnom stanju fondova. Postoji velik broj sniskova rashodovanih knjiga, ali mi u izveštaju iskazujemo samo onaj broj koji je sproveden kroz inventar i kroz kataloge.

Revizija posebnih fondova je u toku, ovde pre svega mislimo na reviziju referensne zbirke i fonda umetnosti dok se revizija dečjeg fonda očekuje u 1989. godini s obzirom da su uradjene sve pripreme.

Stanje knjižnih fondova u Biblioteci grada Beograda tesno je povezano sa zaštitom. Kako magacinski prostor u novoj zgradi nije dovoljan za smeštaj ni celokupnog pozajmnog fonda, pristupilo se formiranju depozita, ili knjižnog fonda, 2.

Depozit je smešten u adaptiranom aneksu nove zgrade i u njemu je moguće smestiti oko sto hiljada publikacija. Knjige koje su smeštene u depozitu, godinama su izlučivane iz opšteg - pozajmnog fonda kao suvišci. Radi se o većem broju primeraka istog naslova, zastarelim udžbenicima, knjigama na stranim ili jezicima naroda i narodnosti. Knjižni fond 2, sredjen je prema ustaljenim pravilima, odnosno numerus currens po formatu, kako je inače smešten fond Biblioteke grada Beograda. Po potrebi fond se izdaje korisnicima.

Na ovaj način obezbeđeni su normalni uslovi za deo fonda čija frekvencija je znatno smanjena. Godinama smo bili primorani da manje aktuelne knjige izmeštamo u neadekvatne prostore, da bismo obezbedili mesto za novu knjigu. Veliki broj tako izmeštenih knjiga je oštećen, a ne mali broj bili smo prinudjeni da rashodujemo.

Veliki broj čitalaca (oko 20.000), kao i veliki broj izdatih knjiga (oko 350.000) uverljivo govori o intenzivnom korišćenju i

većeg udela u
opštem
fondu

krajnje otežanim uslovima da se knjiga zaštiti. I sam smeštaj knjiga je takav da su knjige prenatrpene u policama i da se oštećuju prilikom izdavanja i vraćanja. Nije mali broj knjiga koje i sami čitaoci oštete prilikom korišćenja (ispisivanjem, podvlačenjem, izrezivanjem i kidanjem stranica, čak i celog sadržaja između korica). Pored toga, u okviru rada sa odraslima postoji slobodan pristup, što u dobroj meri pomaže čitaocima, ali krajnje otežava zaštitu. Nije redak slučaj da čitaoci uzimaju knjige bez zaduženja (zbog čega treba bolje obezbediti slobodan pristup).

Poseban problem predstavlja korišćenje knjiga. Broj izvršilaca, tehnički i drugi uslovi ne dozvoljavaju korišćenje potrebnog broja knjiga. Najtraženije knjige se koriste i po nekoliko desetina puta u toku godine, što znači da su izložene stalnom habanju. Veliki broj takvih knjiga već od izdavača je loše opremljen. Samo da pomenemo obaveznu lektiru, koja se najčešće izdaje u broširanom povezu, radi pristupačnije cene. Već posle dva čitanja takva knjiga se mora ponovo korišćiti. Broj knjiga koji je potrebno zaštititi daleko prevaziilazi mogući broj zaštićenih knjiga.

U prošloj godini ukorišćeno je samo oko 800 knjiga, 180 tomova i 688 tomova časopisa.

knjige čitane

III NABAVKA I OBRADA BIBLIOTEČKOG MATERIJALA

U 1987. godini knjižni fondovi uvećani su za 16.032 bibliotečkih jedinica: 15.569 knjiga i 463 gramofonskih ploča. Bilo je 7.577 naslova, a prosečan broj primeraka po naslovu je 2,1.

Nabavka po fondovima

Naziv fonda	Naslovi	Primerci	Vrednost
X - opšti fond	5.879	11.338	108.019.508
D - Dečji fond	966	2.847	16.526.900
B - "Beograd"	729	878	5.756.810
U - umetnost(knjige)	256	323	4.270.400
M - Muzika (knjige)	46	109	579.800
P - Pozorište (knjige)	45	47	295.500
Fm - Film (knjige)	15	20	357.140
F - Fotografija (knjige)	5	7	190.000
G - gramofonske ploče	166	463	3.196.000
	8.107	16.032	139.192.058

Razlika u naslovima 7.577 i 8.107 je ta što se jedan isti naslov pojavljuje u više fondova.

Plan nabavke je znatno nadmašen, ali je inventar ipak uskladjan sa planom od 16.000 publikacija. Za to, pre svega, treba da zahvalimo brojnim poklonima na koje otpada dve trećine ukupne nabavke. Broj kupljenih naslova čini svega sedrinu ukupnih prinova. Takvo stanje nismo imali nikađ dosada, i koliko treba da nas raduje zbog priliva poklona toliko, treba da nas zabrine zbog smanjenja kupovine. Biblioteka grada Beograda je za kupovinu knjiga u 1988. godini raspolagala sa 3,7 milijardi starih dinara, što je sa rabatom bilo oko 6 milijardi. Za njih je kupljeno oko pet hiljada knjiga. Sva ta kupovina je uglavnom realizovana preko "Beogradskog čitališta". Uporedimo li

kupevinu samo sa jednom stavkom poklona (P_1 - Tužilaštvo) videćemo kako je nabavka preko OJT skoro po svim parametrima bolja nego ukupna kupovina. Kupovina (K_1) preko Beogradskog čitališta otišla je u 16 fondova, preko Tužilaštva (P_1) u 21. Po P_1 nabavljeno je i više knjiga nego po K_1 i triput više naslova (3.095 prema 1.127). Kad znamo da udžbenike i uopšte naučna dela nabavljamo skoro isključivo putem poklona, jasno je da je nabavka po P_1 u odnosu na K_1 bolja i u pogledu stručne raznovrsnosti. U stvari, ona je bolja po svim relevantnim pokazateljima osim po broju primeraka pojedinih aktuelnih naslova iz beletristike.

Zahvaljujući činjenici da se stanje rasporedjenosti bibliotečkog materijala po fondovima i UDK moglo sukcesivno pratiti, fondovi su veoma ravnomerno popunjavani. Težište je i ovog puta bilo na opštem fondu, ali značajan broj knjiga i naslova otišao je i u dečji fond, u odeljenje "Beograd", referalnu zbirku, umetnost itd. Veoma je važno što se od ove godine kompletan grupni inventar vodi na nivou svakog, pa i najmanjeg fonda. Takođe, važno je da smo odvojili niz posebnih fondova (m-muzika, p-pozorište, f-fotografija, fm-film i dr.) koji će ubrzo prerasti u značajne samostalne celine. Od neknjižnog bibliotečkog materijala najviše su, kao i uvek zadnjih godina, nabavljene plče (opet zahvaljujući OJT). Analiza zastupljenosti po UDK svakog fonda je takođe veoma zanimljiva, jer pokazuje izuzetno veliku raznoobraznost, što potvrđuje mišljenje da je opšti fond, između ostalog, i ogledalo svih posebnih fondova.

Pregled nabavke po UDK

	Broj naslova		Broj primeraka		Prosečan br. primeraka po naslovu	
	1987.	1988.	1987.	1988.	1987.	1988.
0.	48	303	111	453	2,3	1,5
1.	82	261	409	633	5	2,4
2.	40	121	130	218	3,2	1,8
3.	1.038	1.282	2.609	2.150	2,4	1,7
5.	165	343	400	594	2,4	1,7
6.	760	781	1.622	1.381	2,1	1,7
7.	661	955	1.627	1.686	2,4	1,7
8.	2.228	3.525	7.088	8.029	3,1	2,2
9.	240	536	571	888	2,4	1,6
	5.262	8.107	14.567	16.032	2,7	2,1

$$1987. 14.567 : 5.262 = 2,7$$

$$1988. 16.032 : 7.577 = 2,1$$

U 1988. godini inventarisano je 16.032 knjiga. Time je plan rada u potpunosti ispunjen, što je veliki uspeh s obzirom na činjenicu da je trebalo usvojiti novu tehnologiju rada. Najveća vrednost sadašnjeg inventara ogleda se u brzini, tačnosti, prenosu podataka, delimičnom preuzimanju obrade, brznoj ekspediciji.

Svi nabavljeni saslavi (7.577) su obradjeni, kako za centralne kataloge Biblioteke, tako i za veliki broj specijalnih kataloga koji se izrađuju u organizacionim jedinicama.

Centralna obrada gde je primenjena nova tehnologija jedan je od opterećenijih procesa; obrada mora da kontroliše ne samo unos inventarnih podataka, nego da deo knjiga i proverava. Treba istaći i to da ne obradu otpada velik deo ukupne "daktilografije". Stoga, u narednom periodu biće neophodno da inventatori, kao knjižničari-operateri unesu što veći broj tačnih, sa stanovišta katalogizacije relevantnih podataka, tim pre što od blagovremene obrade zavisi ukupna ažurnost u izradi kataloških listića, biltena, bibliografija. Klasifikacija, s obzirom na to da ima kud i kamo manje ukucavanja, lakše može da izidje na kraj sa mnoštvom naslova (ukupan broj indeksa za 1988. godinu je 6.187).

Abecedno-predmetni registar i Registar ličnosti takodje se izrađuju po planu. S obzirom na to da su oni od sveg kataloškog rada ostali van kompjutera, bilo bi neophodno u narednom periodu te važne registre, koji su svojevrsna veza izmedju stručnog i predmetnog kataloga, uneti u kompjuter, tj. izraditi program za njih. Obim urađenog posla je 2.350 indeksa i 408 pojmova za registre.

Tokom prošle, 1988 godine urađen je i poseban program za predmetni katalog (BIBLIS - predmetni katalog). Predviđeni plan je ispunjen (3.358 odrednica, 884 odrednice uz PK, 1.397 pododrednica). Važnije od toga je činjenica da je izrađen veoma dobar program koji je pobudio posebno interesovanje i na savetovanju bibliotekara Jugoslavije o predmetnom katalogu održanom u Narodnoj biblioteci Srbije. Predmetni katalog Biblioteke grada Beograda od 1988. godine, proširen je na sve oblasti (uz pomoć CIP-a). Zahvaljujući kompjuterskoj obradi moguće su najraznovrsnije pretrage, kao i štampanje specijalnih bibliografija.

Za centralne kataloge (autorski, stručni, naslovni, predmetni, topografski) urađeno je 45.286 kataloških listića, dok su predmetni katalogi u Odeljenju za rad sa decom uvećani za 187, odnosno 145 kataloških listića.

Za predmetni katalog savremene gradje o Beogradu izrađeno je 2.900 odrednica.

Umesto rada na Analitičkom katalogu članaka iz časopisa (Odeljenje periodike) urađen je tematski Katalog listova i časopisa iz oblasti umetnosti i započet je rad na tematskom katalogu listova i časopisa namenjenih umetničkoj književnosti i nauci o književnosti. Pregledani su i popisani listovi i časopisi iz 19. veka za mikrofilmsku zaštitu, urađen je takodje i spisak ovih časopisa (umnožen u 3 primerka) ukoričen u katalog i pripremljen za korišćenje.

Nabavka Udruženih biblioteka Beograda

Komisija za zajedničku nabavku Udruženih biblioteka je radila operativno, iako se sastajala retko. Zapravo, sve što je bilo u njenom domenu, izvršeno je. Utvrđen je njen sastav, urađen Pravilnik o radu, Plan i program rada, dok je Predlog za podelu sredstava za 1988. izradila Komisija za nabavku, obradu, automatizaciju i cirkulaciju, u sklopu integracije. Nažalost, budući da je tokom cele godine ostalo neregulisano pitanje nabavke preko NBS (ujedinjenje svih sredstava) i s obzirom na veoma mala sredstva za nabavku koja su o, strane većine biblioteka veoma brzo potrošena, ostalo je malo prostora za istinsku koordinaciju nabavke. Ipak, ono što je učinjeno je veoma značajno. Pri tom najvažnije je da je izrađen novi "Izbor novih knjiga" sa kompletnim bibliografskim opisom, to je u svakom pogledu izvanredno informativno sredstvo, kao i da je postignuta apsolutna ažurnost u izradi listića. U svakom slučaju, novi bilten, ažurni listići, konačno ujedinjena sredstva, daju mogućnost za efikasniji rad Komisije. Kompjuterizacija Čitališta, izrada grupnih pregleda nabavke svake biblioteke i svakog ogranka biće instrumenti koji će to posebno omogućavati ali bez dovoljnog priliva novih sredstava za nabavku i kadrovskog jačanja Čitališta (poseban bibliotekar za koordinaciju nabavke i sl.) to će ići teže.

Nadajmo se da će integracija rešiti i te preostale probleme, i ubrzati kompjuterizaciju svih opštinskih biblioteka posle čega bi koordinacija - sa precizno uradjenim kriterijumima - bila stvar standarda, svakako uz dovoljna sredstva i efikasan rad Čitališta.

IV KORIŠĆENJE BIBLIOTEČKOG MATERIJALA I RAD SA KORISNICIMA

Proširenje kruga korisnika je orijentacija Biblioteke još od njenog osnivanja. Njeni pozajmni fondovi isključivo su okrenuti čitaocima i njihovim potrebama.

U 1988. godini Biblioteka grada imala je 22.456 redovnih članova: odraslih 20.175, dece 2.281. Međutim, broj korisnika usluga Biblioteke grada mnogo je veći, jer su njene fondove - na osnovu zajedničkog članstva Udruženih biblioteka Beograda - koristili takođe i članovi drugih beogradskih opštinskih biblioteka. - *Koruko?*

Struktura upisanih članova

	<u>1987.</u>		<u>1988.</u>
1. radnika iz neposredne proizvodnje	700	1. učenici	5138
2. radnika iz ostalih del.	4020	2. studenti	7816
3. učenika i studenata	9130	3. službenici	2336
4. poljopriv.proizvođači	-	4. penzioneri	805
5. ostali	2552	5. radnici	466
6. Dečja odeljenja	3342	6. ostali	3614
		7. deca	2281
	<u>20244</u>		<u>22456</u>

U poredjenju sa prošlor godinom, broj upisanih članova se povećao za 2.212 (u prošloj godini bilo ih je 20.244). U dečjim odeljenjima došlo je do naglog smanjenja članova (od 3.842 u prošloj, na 2.281 u ovoj godini) dok je broj članova u Odeljenju za rad sa odraslim korisnicima povećan, u odnosu na prošlu godinu za više od 3.000. Postoje objektivni razlozi za prebačaj u jednom odnosno podhačaj u drugom odeljenju. Dečje odeljenje je smešteno u nefunkcionalnim prostorijama, jedan ogranak "Neven", na prvom spratu u ul. Moše Pijade br.12, a drugi, "Čika Jova Zmaj", u staroj zgradi Biblioteke grada u Zmaj Jovinoj br.1 na drugom spratu. Ako imamo u vidu često zatvaranje biblioteke "Neven", usled aktivnosti Doma sindikata, i sve gori uslovi u Zmaj Jovinoj 1, onda i rezultati koji su usledili nisu iznenađujući. Pre više od dve godine najveći deo Biblioteke preseljen je u Knez Mihailovu br.56. U zgradi u Zmaj Jovinoj br.1 ostalo je dečji ogranak "Čika Jova Zmaj", zavičajno odeljenje i u dvorištu Beogradsko čitalište. Prostorije koje je koristila Biblioteka

predviđene su za adaptaciju, odnosno^{za} otveranje jedinstvene Dečije biblioteke u gradu. Idejni projekat se radi i nadamo se skoroj adaptaciji - ali dotle: rad dečjeg odeljenja doveden je ozbiljno u pitanje.

Iako bogatog fonda, kako nove, tako i antikvarne dečje knjige, fond je u neprimerenim prostorijama, koje su iseljenjem najvećeg dela Biblioteke još u nezavidnijem stanju. Da bi deca došla do knjiga, potrebno je da do drugog sprata najčešće idu peške, jer stari lift retko radi, što nije nimalo prijatno s obzirom da je hodnik vrlo slabo osvetljen. S druge strane veliki pritisak na novu zgradu u Knez Mihailovoj 56 govori da optimalni uslovi uz dobar fond i savremenu tehnologiju znači i siguran uspeh.

Svim korisnicima Biblioteke izdato je ukupno 445.321 knjiga. U Odeljenju za rad sa odraslim čitaocima izdato je 324.264 knjiga, u Odeljenju za rad sa decom 114.307, a u Odeljenju periodike 6.750 tomova ukoričene periodike.

Struktura pročitanih knjiga

	<u>1988.</u>	<u>1987.</u>
0. Opšta grupa	2.727	8.080
1. Filozofija	16.245	22.512
2. Religija	2.860	4.900
3. Društvene nauke	21.656	45.960
5. Prirodne nauke	16.613	30.750
6. Primenjene nauke	13.278	19.100
7. Umetnost	17.808	69.820
8. Književnost	220.381	216.382
9. Istorija, geografija, biografije	19.446	35.300
	331.014	452.804
pročitane knjige za decu	114.307	137.107
	445.321	589.911

U Odeljenju za rad sa korisnicima, gde je nova tehnologija primenjena, postalo je očigledno da ranije statistički pokazatelji o čitanosti fonda nisu bili tačno iskazivani. Broj izdatih i vraćenih

tu arh

knjiga - po evidenciji računara - skoro je duplo manji od doskorašnjih statističkih pokazatelja. Ranije smo bili svesni da je statistika proizvoljna, ali nismo bili u stanju da dodjemo do stvarnih pokazatelja. Popularno bibliotekarstvo polazi od teze da se knjižni fond dobro koristi - ukoliko se u toku godine "obrne" 2-3 puta. Biblioteke koje nisu u stanju da to postignu, to tome, rade loše. Tako se jedna proizvoljna procena odomaćila, pa biblioteke, inventarno stanje knjižnih fondova najčešće množe sa 3 i tako u izveštajima iskazuju svoje dobro poslovanje. S obzirom na to, da se revizije knjižnih fondova neredovno sprovode, da su biblioteke opterećene velikim brojem neaktuelnih knjiga, takva se ustaljena "čitanost" fonda i ranije obziljno dovodila u pitanje. Međutim, trebalo je da nam računar odštampa "pravo stanje" pa da poverujemo, tačnije, da budemo prinudjeni da poverujemo. Njih ćemo ilustrovati na primeru Biblioteke grada Beograda.

knjižarstvo

U Odeljenju za rad sa korisnicima, u toku 1988. godine upisano je 19.467 korisnika, a izdato 324.264 knjiga; u Odeljenju za rad sa decom, koje još nije automatizovano, u istom periodu je upisano 2.281 članova a "izdato" 114.307 publikacija. Paradoks je očigledan. Prema broju upisanih, Odeljenje za rad sa korisnicima ima 9 puta više upisanih članova, a sa kvalitetnijim fondom, samo 3 puta više izdatih knjiga. Upoređenjem stanja u Biblioteci grada Beograda sa stanjem u ostalim narodnim bibliotekama, stvar postaje još poraznija. Neće biti čudo ako i najmanja prigradska biblioteka bude "imala" u izveštajima više pročitanih knjiga od Biblioteke grada.

Ovim smo hteli da ukažemo na jednu u nas prisutnu anomaliju koju, zahvaljujući tačnim pokazateljima iz Biblioteke grada, sada treba blagovremeno otkloniti. To će biti lakše ako u narednoj godini biblioteke sa užeg gradskog područja budu u prilici da uvedu novu tehnologiju. Dotle izveštaj Biblioteke grada Beograda o pročitanim knjigama (za dec obuhvaćen AOP-om) treba uzeti kao "srednju vrednost" za izračunavanje stvarnog korišćenja fondova Udruženih biblioteka. Odeljenje za rad sa korisnicima Biblioteke grada Beograda prelaskom u novu zgradu i uvođenjem nove tehnologije, upisalo je više od četiri hiljade novih korisnika, u tom Odeljenju se radi i nedeljom od kraja prošle godine i do 22 h, radnim danima vrvi od čitalaca, i ne bi bilo dobro njegove izvanredne rezultate upoređivati sa jednom lažnom statistikom.

Ipa je gung?

Kompjuterizacija Biblioteke je oborila i neke druge pokazatelje, ovog puta u našu korist. Ranije se kao naslov brojala nova knjiga koja je obuhvaćena Bibliografijom, dok svi ostali naslovi (novi neobradjeni, dokupljeni i drugi), koji iziskuju isti rad i u istoj meri 99.44? doprinose obogaćenju knjižnog fonda, nisu uzimani u obzir. Zato sada prosto zadivljuje stvarni broj naslova (prinova) koje je Odeljenje za nabavku i obradu iskazalo, za 1988. godinu, svojim grupnim inventarom: 7.577 (2.762 preko bibliografskog broja), a imajući u vidu i "duplikate" (nabavka istog naslova za više fondova) čak 8.107. }

Rad u čitaonicama

Veliko poskupljenje knjiga uticalo je na nabavnu politiku Biblioteke, jer su mnoga značajna dela nabavljena u malom broju primeraka. Analizom postojećih rezervacija i deziderata utvrđeno je da korisnici ponekad čekaju više meseci, pa čak i godinu dana da dobiju željenu knjigu.

Problem nedovoljnog broja primeraka u novim prostorima rešen je čitaonicama; po jedan primerak svake vrednije /i skupe/ knjige zaštićen je u čitaonicama gde se može koristiti jer se taj fond ne pozajmljuje van Biblioteke.

Biblioteka u novoj zgradi ima dve čitaonice: Čitaonicu stručne i priručne literature i Čitaonicu Odeljenja umetnosti.

U Čitaonici stručne i priručne literature smeštena je referalna zbirka /enciklopedije, leksikoni, rečnici.../ i stručna knjiga, poglavito univerzitetski udžbenici potrebni za redovno školovanje ili permanentno obrazovanje. Čitaonica je sve posećenija i kroz nju je tokom godine prošlo oko 10 hiljada posetilaca, kojima je dato na korišćenje oko 10 hiljada publikacija /jedan broj studenata, a oni najviše koriste čitaonicu, donosi svoje knjige/. nije u skladu

Slična su zapažanja i u Čitaonici Odeljenja umetnosti. U proteklom periodu nju je koristilo oko 6.000 posetilaca kojima je izdato isto toliko publikacija, iz likovnih umetnosti najviše, manje iz muzičke umetnosti, oblasti pozorišta, filma i fotografije - srazmerno i potpunosti tih fondova.

napomena: citirano u knjizi

Odeljenje umetnosti Biblioteke grada Beograda formirano je pre dve godine, kada su u njoj zgradi obezbeđene prostorije. U sastav fonda ušla je zbirka dela likovnih umetnosti, sastavljena većim delom od monografija (o poznatim slikarima, vajarima, umetničkim pravcima) na našem i stranim jezicima, kao i zbirka ploča poglavito ozbiljne muzike.

Ideja je bila da se u fondu nadju monografske i serijske publikacije, kao i audiovizuelni materijal iz oblasti umetnosti uopšte (pozorište, muzika, film, televizija, radio, fotografije i dr.). Sastavni deo čitaonice Odeljenja umetnosti su i šest kabina za slušanje muzičkog materijala. Međutim, tehničko opremanje odeljenja nije izvedeno do kraja, pa se čitaonica koristi prevashodno za studentski rad i kulturno obrazovne programe u vezi fondova koji su tu smešteni.

Fond se dosta sporo popunjava, prevashodno zbog male izdavačke produkcije iz tih oblasti, a nabavka ranijih izdanja nije moguća jer su ona uglavnom rasprodata. Nabavka strane knjige isto tako je minimalna (zbog posebnih uslova nabavke), i uglavnom je vezana za poklone. Tako da u čitaonici rade studenti sa drugih fakulteta koji većim delom koriste svoje knjige, normalno jedan broj korisnika čine studenti istorije umetnosti i Univerziteta umetnosti, naučni i kulturni radnici, učenici srednjih škola i ostali zainteresovani za ovu vrstu literature.

5/2/10

V PRVA BIBLIOTEKA KOJA JE KOMPJUTERIZOVALA
BIBLIOTEČKO POSLOVANJE

Radna godina 1988. prošla je u znaku kompjuterizacije: uvođenja, dorade i proširivanja programa: obuka i usavršavanje rada na kompjuterima, kompjuterskog obavljanja skoro svih stručnih poslova i automatske izrade svih finalnih proizvoda toga rada, od inventarne knjige do bibliografije i od upisa korisnika do štampanja opomena. Jednogodišnje iskustvo je pokazalo da je uvođenje kompjuterizacije dalo izvanredne rezultate, i da je bilo onaj presudni činilac - bar kad je u pitanju uža struka - koji je Biblioteku grada Beograda izdvojilo među svim bibliotekama u zemlji, i dao joj sasvim novi, specifični značaj. Dok se ranije, na svim nivoima iznad regionalne biblioteke, gledalo sa izvesnim podozrenjem čak i na formaciju "naučno-popularna" biblioteka, koju mi petnaestak godina vezujemo za Biblioteku grada Beograda, sada je postalo jasno da Biblioteka ne samo što ima mnoštvo posebnih fondova koji joj moraju obezbediti poseban status nego da ima i odgovarajuće stručne kadrove sposobne da bibliotekarski posao uobliče na nov, poseban način. Ostaje činjenica da je Biblioteka grada Beograda među svim bibliotekama u zemlji prva izradila kompletan program automatskog povezivanja i uobličavanja glavnine bibliotečkog poslovanja, i to potpuno samostalno, nerajući uzore n ne znajući za tuđa iskustva. Način na koji je to urađeno, za veoma kratko vreme, zadivio je mnoge bibliotekare koji su došli da se upoznaju sa našim programom, a njih je bilo iz cele zemlje, i to onih najstručnijih, a i iz inostranstva (iz SSSR, iz Praga). Program je ustrojen tako da se on može proširivati i usavršavati, i da se na njega mogu uključivati novi programi. On sadrži u sebi, u malom, kompletan budući AOP - program svih Udruženih biblioteka i on je, u stručnom smislu, najsuštastveniji deo predstojeće integracije.

Učinak kompjuterizacije na kvalitet poslova je neizmeran. Svi poslovi obavljani su brže, tačnije, sa apsolutnom međusobnom stručnom koordinacijom; svi izveštaji su u potpunosti verodostojni; štampani

materijal je ogledalo same struke i, u tehničkom smislu, pokazatelj eventualnog iskrivljavanja programa; sve uočene greške moguće je ispraviti na nivou na kom su i učinjene; velike mogućnosti pretrage daju nov kvalitet poslu na svim nivoima; dnevno praćenje realizacije svih poslova takodje omogućava brze i efikasne korekcije. Po grupnom inventaru Biblioteke sada se može pratiti jedanaest inventarnih knjiga, i ravno pedeset fondova po svim relevantnim parametrima, od broja naslova, primeraka i vrednosti prema načinu nabavke do broja naslova, primeraka, cene i razvrstanosti po UDK. Kako se priliv u sve te fondove može redovno pratiti, kad bi bilo dovoljno sredstava za nabavku ne bi bilo nikakvih problema da se dogovorena nabavka sprovede bez ikakvih odstupanja. Objedinjavanjem podataka iz grupnog inventara sa podacima o čitanosti pojedinih naslova, dobijen je dosad najmoćniji pokazatelj koji povezuje sve karike u lancu korisnik (deziderat) - biblioteka (nabavka, izdavanje knjiga) - korisnik (čitalac). Ako tome dodamo pravilnu razvrstanost po fondovima i UDK (koji je sada takodje lako pratiti) imamo sve elemente na osnovu kojih se može koordinirati nabavka.

Posao inventarisanja knjiga sada se prirodno nadovezuje na obradu i zapravo preuzima jedan deo obrade, dok obrada automatski prerasta u redakciju. Automatska izrada bibliografije, biltena novih knjiga i sl. omogućava ažurnost o kojoj se do juče moglo samo da sanja: dok su ranije bibliografije kasnile i po godinu dana, sada bibliografski podaci o prionvljenom fondu do čitalaca stignu često i pre i od samih knjiga.

Informacije o novim knjigama, odnosno fondu koji je prošao kroz bazu - radi se već o 7.000 naslova i 16.000 primeraka - je potpun, i to ne samo kao podatak o knjizi, već i o tome gde se nalazi ta knjiga, a ako je izdata - datum kada će biti vraćena. Mogućnost da za neki izuzetno tražen naslov možemo i pre zvanične opomene da podsetimo korisnika da ga vrati - jer je isti tražen, klasičnim načinom rada bio je nemoguć. Takodje, telefonom se može produžiti rok vraćanja knjiga ili rezervirati željeni naslov. Po prvi put smo u mogućnosti da nastavimo kontinuitet upisa početak kad i primena AOP - decembra meseca 1987. godine.

Naire, upis u biblioteke počinje svake kalendarske godine, da bi se imala evidencija o broju upisanih članova i korišćenosti fonda. To je zahtevalo svake godine evidentiranje velikog broja istih korisnika zbog izdavanja novih brojeva ili popunjenosti članske karte. Sada je stvar izmenjena. U 1989. godini, upisaće se samo novi članovi, svi oni koji su upisani u 1988. samo obnavljaju članstvo, zadržavajući svoj raniji broj. Na taj način imamo podatak o novom prilivu članova, o onim članovima koji produžuju članstvo i onima koji iz bilo kojih razloga to više neće biti.

Vreme će pokazati da će automatizacija obeležiti rad biblioteke kao nijedna druga inovacija do sada, i da će među brojnim pogodnostima biti upravo te na koje skrećemo pažnju: mogućnost koordinacije nabavke na osnovu kompletnog grupnog inventara i izveštaja o korišćenju fonda, tačnost, brzina, efikasnost obavljanja elementarnih poslova (maksimalno skraćivanje puta knjige do čita-lace, autoratska štampa, mogućnost izrade informacijskih pregleda i specijalnih bibliografija; pretrage i razume se, uklapanje u jedin-stven AOP-sistem.

Materijalni troškovi vezani za rad kompjutera, osim disketa i papira za inventarne, dostavne i upisnu knjigu, odnose se pre svega na povećanu potrošnju matrica. To je razumljivo s obzirom na to da je i Bibliografija obimnija, a i da se štampa četiri vrste (ranije jedna) matrica za kataloške listiće (oko 20.000 bibliografskih jedinica). Međutim, otpala je potrošnja inventarnih i upisnih knjiga, legitimacija knjiga, akcesorskih listića i dr.

Broj izvršilaca ostao je isti. I ovom prilikom se pokazalo da se kompjuterizacijom ne može uštedeti na radnoj snazi, posebno u slučajevima, kakav je naš, kad je broj izvršilaca za pojedine poslove minimalan, ispod svih standarda. Ali, nova tehnologija pretpostavlja celovitije sagledavanje organizacije rada, korišćenje elektronske opreme u procesu rada, s tim u vezi i utvrđjivanja svih onih normativa - kadro-vskih, stručnih i ekonomskih - koji garantuju visoku produktivnost.

odnosno
broj članova

Da ne bismo sada, kada je bazični deo programa uradjen, stali, treba permanentno raditi na usavršavanju i proširivanju programa. U toku iduće godine, program bi trebalo da obuhvati sledeće: rekapitulacija grupnog inventara, izrada grupnog inventara rashoda, abecedno-predretni registar i registar ličnosti, štampa uputnih listića i listića za predmetni katalog, povezivanje oba BIBLIS-a sa programom Odeljenja za rad sa publikom, povezivanje BIBLIS-a sa programom Čita-lišta (i njihovo usklađivanje), povezivanje selektivnih bibliografskih podataka sa posebnim programom za štampanje teksta (radi izrade "Selektivne anotirane bibliografije"), uvođenje bar-koda i mogućnost unosa podataka o zatečenom fondu.

VI ISTRAŽIVAČKO-DOKUMENTARNA DELATNOST

U protekloj godini rad u Zavičajnom odeljenju bio je usredsređen na realizaciju istraživačkog projekta "Leksikon beogradskih ulica". Redakcija u Kulturnom centru Beograda naknadno je odlučila da se pored ilustrativnih unosa i narativni podaci o savremenom stanju što je neplanirano povećalo obaveze radnika Zavičajnog odeljenja.

Kompletna gradja predata je Kulturnom centru i smatraće se, posle završene redakcije Kulturnog centra, spremljenom za objavljivanje.

U okviru istraživanja objavljene i neobjavljene zavičajne gradje u arhivima, bibliotekama i muzejima, pregledana je gradja Muzeja primenjene umetnosti i počela su istraživanja u Pedagoškom muzeju. Gradja se sastoji od rukopisa, fotografija, knjiga, časopisa i izložbenih kataloga. Znatan deo gradje u Pedagoškom muzeju odnosi se na Beograd. Zbirka fotografija sadrži snimke Beogradjana, školskih zgrada u Beogradu itd. Posebno se ističu snimci nastavnika i djaka za vreme školovanja u Francuskoj i Italiji od 1916. do 1918. Iz zbirke rukopisa obrađeni su fondovi značajnih pedagoških radnika: zbirke sadrže personalne bibliografije, lične dokumente, fotografije, novinske članke i radove o zaslužnim pedagozima. Istraživanje u Muzeju primenjene umetnosti je završeno a u Pedagoškom muzeju je u toku. Tokom istraživanja u Pedagoškom muzeju konstatovano je da se veliki deo gradje odnosi na unutrašnjost i da je znatan broj jedinica neidentifikovan ili nedovoljno objašnjen, što otežava selekciju dokumenata i iziskuje dopunska istraživanja drugih izvora. Na osnovu detaljnog pregleda i brižljivo sprovedene selekcije, kataloški je obrađeno, prema pravilima za obradu muzejske gradje, ukupno 3.390 jedinica. Pregledom bibliografije izdanja Muzeja primenjene umetnosti utvrđeno je da se od 204 u Zavičajnom odeljenju nalazi samo 97 naslova. Za 104 naslova izrađeni su kataloški listići. Pregledom fonda Muzeja primenjene umetnosti i Pedagoškog muzeja i obrađeni rukopisa, unikata, rariteta, kopija, fotografija i dr. materijala postavljeni su osnovi stvaranja centralnog kataloga zavičajne gradje izvan Zavičajnog odeljenja Biblioteke grada Beograda.

Izradjen je predlog istraživanja objavljene i neobjavljene gradje o Beogradu u beogradskim arhivima, bibliotekama i muzejima radi uspostavljanja jedinstvenog dokumentacionog pregleda koji će omogućiti da se istraživački, publicistički i drugi radnici na jednom mestu informišu za predmet istraživanja o svim dostupnim izvorima i literaturi nezavisno od fonda radne organizacije. Na osnovu predloga Prirodno-matematički fakultet - RZ Računarska laboratorija i OOUR Matematički fakultet podneo je osnovnoj zajednici nauke Beograda, u smislu njenog konkursa, prijavu projekta "Formiranje baze podataka bibliotečke, muzejske i arhivske gradje u Beogradu", koji je odobren.

Tokom godine Zavičajni fond bio je skoro svakodnevno predmet interesovanja ne samo studenata nego i arhitekata, inženjera, istoričara, istoričara umetnosti, novinara i dr. koji su konsultovali brojna dela o arhitekturi, Univerzitetu, privredi, urbanizmu, Kolarčevom narodnom univerzitetu, književnim delima itd.

zanimao se ne samo o tome ali
gledajući o drugoj kopirajuća u drugu
referencu jedinstva?

VII BIBLIOGRAFSKO-INFORMATIVNA I IZDAVAČKA DELATNOST

Tokom 1988. godine Biblioteka grada je, u okviru naćrealistićkih izćanja objavila dve knjige Djordja Kostića: "Pesme nepozvane" i "Vreme tla" i raćila na pripremi joć tri projekta.

- "Beograd, njegove ulice i trgovi" - leksikon (u saraćnji sa Kulturnim centrom Beograda). Graćja je pripremljena za ćtampanje.

- Rukopis knjige ćr Goluba Debraćinovića "Vukovi prećuneranti" (u saraćnji sa Graćskom knjićnicom Zagreb) nalazi se u ćtampi.

- Pripreme oko izćavanja "Novina ćitalića beogradskog" (u saraćnji sa izdaćaćima) privode se kraju. Oko deset izdaćaćkih prećuzeća pristalo je da finansira izćavanje ovog lista.

Zakljućen je i ugovor o ćtampanju druge knjige "Graćje za bibliografiju jugoslovenske i strane knjige o Beogradu.

Inaće, Biblioteka je redovno izćavala svoje serijske publikacije:

- Bilten novih knjiga; (kompjuterska obrada) 23
- Bibliografiju novih naslova 4 "
- Bibliografiju recenzija, i
- Odabrane knjige za decu

Ovo je prva godina kompjuterske obrade Biltena i Bibliografije. I jedno i drugo su finalni produkti ukupnog procesa rada. Bilteni (u proćloj godini ih je uraćjeno 23) saćrće kompletan bibliografski opis i porećjani su po abecedi u okviru svake osnovne grupe. Bibliografije (uraćjeno 4) sredjene su po abecedi unutar poćgrupa. Bilo je primećbi ća jedna graćska biblioteka ne mora ća iće na takvu specifikaciju (redjanje po poćgrupama), mi smo smatrali ća je to od velikog znaćaja, i zbog naće tradicije, a i zbog, naknadne mogućnosti ćtanpanja brojnih specijalnih bibliografija.

Obir bibliografije je znatno veći od prećjaćnjeg, pre svega zbog komplećnosti listića, a njen izgled je u svakom pogledu poboljćan.

Posebno treba istaći aktuelnost bibliografije. Nova, kompjuterski izradjena bibliografija je u potpunosti aktuelna, štaviše, ponekad se u njoj nadje i knjiga koja još uvek nije u fondu (naručena a neisporučena). To se događa stoga što knjige iz čitališta ulaze u bibliografiju često pre inventarisanja, o ulaganju u kataloge da i ne govorimo. Na taj način dobili smo informativno sredstvo prvorazrednog značaja. Karakterističan broj koji prati svaku bibliografsku jedinicu omogućava čitaocu da preko informatora u Odeljenju za rad sa čitaocima proveri da li je knjiga na mestu, i da je tako poruči.

*u knjizi
na Biblioteci - koja to je? ga je
kako izgleda na ekranu? ga te dva
izgleda? ga je izgleda a ne te dva
u knjizi*

VIII INFORMATIVNA I KULTURNO-OBRAZOVNA DELATNOST

Informativna i kulturno-obrazovna delatnost u protekloj godini bila je izuzetno živa i dinamična. Biblioteka je postala pravo stecište kulturnog života grada. Svojom kvalitetnim književnim, muzičkim i likovnim programima ona je formirala kod svojih čitalaca jednu značajnu kulturnu naviku. Književni i drugi programi, izložbe, koncerti održavani su u Beogradskom čitalištu, Atrijumu, čitaonici Odeljenja umetnosti i Odeljenju za rad sa decom.

Na tribini Beogradskog čitališta održano je 63 programa, što se i po broju, kao i po tematici (u odnosu na utvrđene programe-cikluse) uklapa u godišnji plan. Ostvarena je značajna saradnja sa nekoliko inostranih kulturnih centara. Sa Američkim kulturnim centrom predstavljena je knjiga "Kultura kao istorija", dok je Italijanski institut za kulturu organizovao izložbu crteža i skulptura Paole de Gregoria i predstavio italijansko izdanje knjige Predraga Matvejevića: "Mediterranski brežujer". Austrijski kulturni centar iz Zagreba organizovao je izložbu knjiga austrijskih izdavača.

Uspostavljena je saradnja sa Društvom za estetiku Srbije, zamišljena kao ciklus predavanja poznatih stvaralaca. Valja posebno istaći sledeća predavanja: "Estetski ur" dr Milan Damnjanović; "Tradicijska i inovacija" dr Ljiljana Samurović-Pavlović, dr Mirjana Veselinović i dr Milan Damnjanović i "O urbanom" dr Ranko Radović. Pomenuta predavanja naišla su na veliko interesovanje beogradske publike i svakako predstavljaju u kvalitativnom pogledu jednu od najzanimljivijih aktivnosti čitališta.

Sa Fulbrajtovom fondacijom organizovano je veče američkog pesnika Larija Levisa, dok je Književna opština Vršac gostovala sa laureatom Evropske nagrade za književnost KOV, ruskim pesnikom Vječešlavom Kuprijancem.

Tokom avgusta i septembra održano je pet tematskih večeri sa video-projeksijom, a svake srede u 18 h održavale su se predstave za decu "Pepeljino". Takođe se tokom avgusta i septembra odvijao ciklus monodrame.

U okviru saradnje Biblioteke grada sa Udruženjem književnika Srbije, odrađeno je tokom trajanja 25. Oktobarskog susreta pisaca Međunarodne književno veče, na kojem su sudelovali pisci iz osam evropskih i azijskih zemalja. Veče je bilo izuzetno uspešno i izvanredno posećeno.

Tribina "Povodi" Odeljenja periodike imala je tri značajna programa: predstavljen je časopis "Znak" studenata Filološkog fakulteta, u saradnji sa časopisom "Književna kritika" održan je razgovor na temu "Književnost i perestrojka", a sa časopisom "Vičici" veče posvećeno "Kabali".

Tokom cele godine, svakog četvrtka od 20-23 časa Biblioteka i Radio Beograd "202" organizovali su direktan program pod nazivom "Poetski teatar". Programi su se održavali u Atrijumu, a preko leta u Beogradskom čitalištu.

U proteklom periodu održani su sledeći programi:

- 1/ CARSKI VALCER (razgovor o knjizi S. Penskog). Učestvovali: David Albahari, Biserka Rajčić, Darko Čenkić i Milan Duškov
- 2/ HOMER UČITELJ. Učestvovali: Ljiljana Crepajac, Svetlana Slapšak i Darinka Zličić.
- 3/ ANTOLOGIJA NEMAČKE PRIPOVETKE. Učestvovali: Slobodan Miletić, Zlatko Krasni i Jovan Zivlak
- 4/ PROMOCIJA BIBLIOTEKE "FENIKS". Ostvarena u saradnji sa IRO "Svjetlost" iz Sarajeva.
- 5/ GOVOR PRAGA. Učestvovali: Nečimir Virkević, Zvonimir Kostić Palanski i dram. umetnica Dragica Ristanović.

- 6/ PONOVO UZJAH UJEM ROSINANTA. Učestvovali: Miloslav Šutić, Čedomir Mirković, Zvonimir Kostić, Miroljub Todorović
- 7/ KULTURA KAO ISTORIJA. Učestvovali: Trivo Indjić, Miladin Životić, Vesna Aleksić. Pozdravna reč ambasador SAD: Džon D.Skenlan
- 8/ ČETVRTA VOLOGDA. Učestvovali: Nikola Milošević, Sveta Lukić i Ljubiša Jeremić
- 9/ PESME NEPOZVANE. Razgovor povodom knjige pesama Djordja Kostića. Učestvovali: Zoran Gluščević, Ljiljana Šop, Jovan Pejčić i Djordje Kostić
- 10/ LIRSKO I LIRIKA. Učestvovali: Miladin Životić, Zoran Gluščević, Mirko Zurovac i Miloslav Šutić
- 11/ PRVA DEČJA KNJIGA. Veče ostvareno u saradnji sa Zavodom za proučavanje kulturnog razvitka Srbije.
- 12/ SILUETE STAROG BEOGRADA. Učestvovali: Svetlana Velmar-Janković, Ivan L.Lalić i Pavle Zorić
- 13/ ŠAHINŠAH. Veče ostvareno u saradnji sa IRO "Književne novine". Učestvovali: Dragoš Kalajić, Ivan Šop, Ljubica Rosić i Darko Tanasković
- 14/ PROŠIFENI SAVETNIK. Učestvovali: Mirjana Stefanović, Miroslav Egerić i dramska umetnica Jelisaveta Seka Sabljčić
- 15/ SVESKE "VIDIKA". Predstavljanje novih knjiga V.Pišćala i B.Rajčić. Veče ostvareno u saradnji sa časopisom "Viđici".
- 16/ TRAKTAT O REŽIJI, autora Radoslava Lazića. Učestvovali: Djordje Djurdjević, Tomislav Gavrić, Radomir Putnik, Milenko Misajlović, Dragan Bošković, Snežana Srnić, Radoslav Lazić.
- 17/ ESTETSKI UM. Predavanje dr Milana Damnjanovića
- 18/ U KRITIČARSKOJ DOKOLICI, autora Čedomira Mirkovića. Učestvovali: Mirko Magarašević, Živan Živković, Čedomir Mirković.

- 19/ MATEMATIČKA LINGVISTIKA I PESNIŠTVO, autora Milana Djordjevića.
Učestvovali: Dušan Jović, Miloslav Šutić, Srba Ignjatović,
Milan Djordjević
- 20/ DANAJSKI DAROVI, autora Slobodana Stojadinovića. Učestvovali:
Ivan Šop, Veselin Ilić, Slobodan Stojadinović
- 21/ FUNKCIJA ORGAZMA, PELAGIĆEV NARODNI UČITELJ. Veće Izdavača A-Š
DELA... Učestvovali: Raša Popov, Rađomir Smiljanić, Aleksandar
Spasić, Veselin Mrdjen, Mirosljub Jevtović.
- 22/ ČASOPIS "ZNAK". Veće studenata Filološkog fakulteta. Tribina
periodike.
- 23/ DECA ARBATA, autora Anatolija Ribakova.
- 24/ IBRAHIM HADŽIĆ. Portret pesnika.
Učestvovali: Miodrag Perišić, Mihajlo Pantić, Snežana Srnić,
Ibrahim Hadžić
- 25/ JEDNA LJUBAV, autora Dina Bucatija.
Učestvovali: Jugana Stojanović, Nikola Bertolino, Rada
Djurićin
- 26/ IZVEŠTAJ O ANDJELU, autora Vjačeslava Kuprijanova: Veće KOV.
Učestvovali: Vjačeslav Kuprijanov, Nikola Vujičić, Petru Krdu,
Ivana Pejčić
- 27/ IZABRANE PESME, autora Novice Tadića.
Učestvovali: Jovica Aćin, Srba Ignjatović, Dragan Lakićević,
Novica Milić, Milivoje Srebro.
- 28/ O KIČU. Predavanje Zorana Gluščevića
- 29/ ZIMSKE ZVEZDE, autora Lerijsa Levisa (SAD). Učestvovali: Leri
Levis, David Albahari, Miloš Komadina.
- 30/ MUDROST NARODNOG HUMORA, autora Milenka Misajlovića.
Učestvovali: Radoslav Josimović, Petar Tešić, Milenko
Misajlović, Miloš Žutić
- 31/ POETSKI TRGATAR BEOGRADA 202 i AUSTRIJSKI KULTURNI CENTAR - Zagreb.
Gosti: izdavači iz Austrije; Učestvovali: Ilze Tilš, Ginter
Ajhberger, Franc Katnik, Leopold Miliher, Zlatko Krasni,
Jelena Lengold

32/ ISTINA O MOME ŽIVOTU, autora Djordža Karađordjevića.

Učestvovali: Dušan Živković, Vasilije Kalezić, Dobrila Ilić

33/ GLINA. GLINSKI KRAJ KROZ STOLJEĆA, zbornik radova

Učestvovali: Borislav Meandžija, Branislav Brborić, Jovan Deretić, Djoko Stojčić, Drago Roksandić.

34/ ZNAKOVI PORED PUTA, kolo IRO "Rad". Učestvovali: David Albahari, Miladin Čulafić, Dragan Lakićević, Ivana Pejčić, Srba Ignjatović, Dragan Velikić, Dragan Stojanović, Budimir Dubak

35/ DIBUK, autora A.Š. Anskog. Učestvovali: Eugen Verber, Zoran Glušćević, Filip David, Zoran Milutinović, Slobodan Beštić

36/ PORUNA MASA, autora Hose Ortega i Gaseta. Učestvovali: Trivo Indjić, Dragoš Kalajić, Branko Andjić

37/ JA-STVO I ESTETIKA. Predavanje Vojina Matića

38/ DEVET DUŠA, autorke Snežane Minić. Učestvovali: Radoje Mikić, Predrag Marković, Snežana Minić

39/ PRVIH PET GODINA I SMRT HAILE SELASIIJA, autora Velimira Čurgusa Kazimira. Učestvovali: Predrag Marković, Vasa Pavković i autor

40/ JEDNOSTAVNOST, autora Davida Albaharija. Učestvovali: Mihajlo Fantić, Predrag Dojčinović i autor

41/ ČUVARI KAZAČKE IVICE, autora Ljubice Arsić Panić. Učestvovali: Vita Teofilović, Mihailo Pantić, Slobodan Mašić i autor

42/ POEZIJA ČESLAVA MILOŠA. Učestvovali: Biserka Rajčić, Predrag Dojčinović i Rale Damjanović

43/ NEVERMORE, NEVERMORE, autora Edgara A. Poa. Režija: Uroš Glovacki. Učestvovao: Rale Damjanović

44/ GLEDAJUĆI KNJIGE NEZAVISNIH IZDAVAČA, autora Nine Živančević. Učestvovali: Ivana Milankova, Novica Milić, Vladica Mislosavljević i autor

45/ TEMELJNI PROBLEMI "FILOZOFIJE UMETNOSTI" I "ANALITIČKE FILOZOFIJE" Učestvovali: Zoran Relić W i Miško Šuvaković

46/ BALKANSKOM ULICOM, autora Ivana Gadjanskog.

Učestvovali: Sveta Lukić, Rale Damjanović i autor

- 47/ TRADICIJA I INOVACIJA, Siklus predavanja u saradnji sa
Društvom za estetiku. (Dr Ljiljana Samurović-Pavlović,
dr Mirjana Veselinović-Hofman, dr Milan Damnjanović)
- 48/ GINISOVA KNJIGA REKORDA. (Zoran Gluščević, Sveta Lukić,
Raša Popov, Aleksandar Spasić)
- 49/ MEDJUNARODNO KNJIŽEVNO VEČE. (Moše Dor/Izrael, Jan Ši/Kina,
Gledis Svon/SAD, Nedjeljko Fabrio/YU, Horhe Uritija/Španija,
Štefan Ajbel/Austrija, Petar Božić/YU, Š.Surenčjav/Mongolija)
- 50/ PROMOCIJA BIBLIOTEKE "POVIJESNA ISTRAŽIVANJA" IRO "ŠKOLSKE
KNJIGE" IZ ZAGREBA. (dr Rene Lovrenčić, Ljubo Boban, dr Drago
Roksandić, dr Josip Marić)
- 51/ MEDITERANSKI BREVIJAR. U saradnji sa Italijanskim institutom
iz Beograda. (Predrag Matvejević, Sveta Lukić, Silvio Ferari,
Snježana Hefti).
- 52/ O URBANOM. Ciklus predavanja u saradnji sa Društvom za estetiku.
Predavač: Prof. Ranko Radović
- 53/ KNJIŽEVNOST I PERESTROJKA (U saradnji sa časopisom "Književna
kritika"). (Milivoje Jovanović, Aleksandar Petrov, Zorislav
Paunković, Novica Mlić, Milivoj Srebro).
- 54/ JUGOVAC. (U saradnji sa izdavačem "Panpublik"). (Veselin Ilić,
Miladin Životić, Vita Teofilović, Ivan Ivanović, Dragica
Ranković)
- 55/ KABALA (U saradnji sa časopisom "Viđici"). (Enriko Josif, Filip
David, David Albahari, Predrag Dojčinović, Branislav Dimitrijević,
Zoran Djukanović)
- 56/ NEBO I PAKAO. (Nikola Milošević, Amfilohije Radović, Lazar
Stojanović, Milan Mladenović)
- 57/ STRUKTURA SARAJA. (Trivo Indjić, Darko Tanasković, Branko Jelić)
- 58/ POŽAR NA TRGU MARKSA I ENGELSA. (Maja Dimitrijević, Čedomir
Mirković, Radomir Smiljanić).
- 59/ TEOREMA. (Jugana Stojanović, Radoslav Petrović, Nebojša Bakočević).

Odeljenje umetnosti organizovalo je 49 programa, što je predstavljalo značajno proširenje planiranih programa. Saradnja koja je uspostavljena sa SANU, Filozofskim fakultetom, Univerzitetom umetnosti, posebno sa Katedrom za istoriju i teoriju umetnosti, Filozofskim fakultetom i Fakultetom primenjenih umetnosti, Arhitektonskim i Građevinskim fakultetom, Zavodom za zaštitu spomenika kulture, beogradskim muzejima, ULUS-om i Narodnom bibliotekom Srbije, veoma se supešno razvijale i prerasla u stalnu saradnju. U programima Odeljenja umetnosti učestvuju priznati stručnjaci iz oblasti likovnih, primenjenih i muzičke umetnosti, pozorišta, filma i fotografije.

Na tribini Odeljenja umetnosti predstavljaju se značajne publikacije iz oblasti koje poseduje fond Odeljenja umetnosti: nove knjige, zbornici radova i katalogi izložbi.

U toku 1988. predstavljena su kapitalna izdanja iz oblasti umetnosti:

- "Mileševa u istoriji srpskog naroda", Zbornik radova sa redjunarodnog naučnog skupa povodom sedam i po vekova postojanja Mileševa (izdanje SANU).
- knjiga Vojislava Koraća "Između Vizantije i Zapada" - odabrane studije i članci o arhitekturi (izdanje "Prosvete" i Instituta za istoriju umetnosti);
- knjiga Žorža Popovića "Istorija arhitekture pozorišta Jugoslavije i Evrope" (izdanje Građevinskog fakulteta) i
- katalog zbirke Narodnog muzeja "Srpsko slikarstvo XVIII i XIX veka", autora Nikole Kusovca.

U razgovoru o novim izdanjima učestvovali su, pored autora, akademici, profesori beogradskog Univerziteta, saradnici Instituta i muzejski stručnjaci.

Odeljenje umetnosti organizovalo je u toku godine predavanja koja su dotakla aktuelne probleme. Organizovana su 4 ciklusa predavanja iz raznih oblasti:

- revitalizacija područja Knez Mihailove ulice, novi arheološki nalazi prilikom rekonstrukcije Knez Mihailove i arhitektura na području Knez Mihailove u saradnji sa Zavodom za zaštitu spomenika kulture grada Beograda;

- ciklus Japanske umetnosti i kulture u saradnji sa Japanskom ambasadorom;

- ciklus "Istoričari vizantijske umetnosti" u saradnji sa Filozofskim fakultetom, i

- ciklus "Umetnost knjige" u saradnji sa Fakultetom primenjenih umetnosti i dizajna.

Pored ciklusa predavanja organizovana su i pojedinačna predavanja koja treba posebno istaći:

- murali kao vid zidne dekoracije beogradskih fasada;

- beogradski hoteli i kafane XIX veka;

- nova muzeološka postavka arheološke i antičke baštine u Narodnom muzeju i

- antička skulptura iz zbirke Narodnog muzeja u Beogradu.

Izložbe

Od izložbi, pomenućemo samo one veće, koje su privukle obiljniju pažnju posetilaca.

1. "Oglasi u staroj srpskoj štampi 1848-1909", iz Muzeja primenjene umetnosti u Beogradu. Izložba je bila otvorena mesec dana, a u vreme trajanja izložbe prodato je 40 kataloga. (Atrijum).

2. Izdanja Narodnog muzeja Beograda. Sve izložene knjige, većim delom katalogi, ukupno 73 publikacije, ostale su kao poklon Biblioteci. (Čitaonica odeljenja umetnosti).

3. Izložba italijanske vajarke Paole de Gregorija: "Reči kao vajarstvo". Izložba je organizovana u saradnji sa italijanskim kulturnim centrom. (Atrijum).

4. Izdanja Jugoslovenskog dramskog pozorišta. Sve izložbene publikacije su ostale kao poklon Biblioteci.

5. U saradnji sa Udruženjem likovnih umetnika Srbije otvorena je izložba Jovana R. Zeca.

6. Ilustracije Zmajevih pesama, u saradnji sa Muzejem primenjene umetnosti. (Beogradske čitalište).

7. Izložba dečijih crteža povodom konkursa Odeljenja za rad sa decom: "Knjiga koju najviše volim".

8. Grafika knjige. Grafičke listove su izložili profesori Fakulteta primenjenih umetnosti: Božidar Kršić, Stjepan Fileki, Dušan Petričić i Jovica Veljović.

Uz pomenute, po aspektu iz kojeg su osvetljavale događaje povodom kojih su organizovane, bile su zapažene izložbe u Odeljenju za rad sa decom. Oko 60 manjih izložbi na teme: godišnja doba, slobodno vreme, omiljena knjiga, sport, budućnost kroz naučno-fantastičnu književnost i.t.d.

U saradnji sa Udruženjem književnika Srbije u Atrijumu Biblioteke grada Beograda 4. oktobra 1988. godine otvorena je Izložba "Pisci sveta u Beogradu" (crteži, pisma, knjige) povodom jubilarnog 25. Oktobarskog međunarodnog susreta pisaca u Beogradu. Izložbu je otvorio dr Milan Ranković, predsednik Republičkog komiteta za kulturu, a u ime UKS govorio je Ivan V. Lalić. Izložba je bila otvorena sve do 1. novembra i imala je izuzetno dobar odjek u kulturnoj javnosti grada.

Koncerti

Sa priredjivanjem malih koncerata Biblioteka je počela u leto 1987. godine, onda kada je uveden rad nedeljom. U početku, retki nedeljni posetioci, bili su u prilici da u Atrijumu slušaju i neki koncert. Najčešće je to bilo muziciranje na klaviru ili harfi.

U 1988. godini, koncerti su postali uobičajena pojava u Odeljenju umetnosti, u okviru kojeg je i muzička zbirka. Tokom godine održano je osam zapaženih muzičkih večeri. Pomenućemoⁿ najposećenije:

- Koncert ansambla za ranu muziku južnoslovenskih naroda "Ars nova". Uretnički rukovodilac ansambla Ljubomir Dimitrijević pre svakog koncerta (bilo ih je 3) govori o autorima čija se dela izvođe.

- Koncert flauta "Jakov Srejević"; ansambl učenika srednje muzičke škole "Josip Slavenski".

- Koncert kamernog orkestra - Collegium Academicum.
- Koncert Srpskog gudačkog kvarteta "Mokranjac".

Muzej zvuka

U Biblioteci grada Beograda - Odeljenje umetnosti u saradnji sa Radio-Beogradom (Dramskim programom) i Jugoslovenskom kinotekom otvoren je, 12. decembra 1988. godine Muzej zvuka. Projektom osnivanja i rada Muzeja predviđeno je da se na bibliotečkim principima sakupljaju, čuvaju, sistematizuju i popularišu zvučni zapisi vrednih umetničkih dela, dokumenta izuzetne istorijske važnosti iz našeg kulturnog i društvenog života, koji će biti dostupni publici.

U Muzeju zvuka oglašavaju se reči i zvuci nekad snimljeni, i glasovi koji upravo nastaju, a sada svim zainteresovanim pojedincima i grupama na jednom mestu - u Biblioteci grada Beograda - pristupačni i na raspolaganju. Ljubiteljima Muzeja zvuka otvaraju se mogućnosti da preslušavaju davno snimljene radijske reportaže, istorijske govore i razgovore znamenitih ljudi, i upečatljive radio drame, koje u magnetofonskim trakama čuvaju glasove poznatih i slavnih glumaca.

Tokom decembra, kada je otvoren Muzej zvuka, predstavljene su tri radiofonske adaptacije:

1. Predstavljena je reprodukcija zvučnog snimka dela "Gospodjica" Ivo Andrića u radiofonskoj adaptaciji i režiji Darka Tatića.

2. Program Miroslava Jokića: Ivo Andrić - šest zabeležaka o rečima. Dokumentarno radiofonsko delo sačinjeno od sećanja Eriha Koša, Milana Djokovića i Vere Stojić na susrete sa Ivom Andrićem.

3. Razgovori sa Gojom. Radiofonska adaptacija i režija Miroslava Belovića kao deo ciklusa: Ivo Andrić i umetnost radiofonije.

Program Muzeja zvuka nastavljen je ciklusom radiofonskih drama u okviru Jugoslovenske manifestacije "Kultura Jevreja na tlu Jugoslavije".

1. Boda Marković - Djordje Lebović: "Traganje po pepelu"
2. "Bohoreta i njeni", autori: Rikica Ovadija, Mirsad Tukić, i Mladen Ovadija.
3. Danilo Kiš: "Pisro sestri" (iz "Peščenika"); reditelj Arsenije Jovanović; u glavnim ulogama Branko Pleša, Nikola Sinić, Zoran Padmilović i dr.
4. Filip David: "Der Hund"; reditelj: Miroslav Jokić; u glavnim ulogama: Dejan Djurović, Mihajlo Viktorović; u nastavku večeri susret i razgovor sa Filipom Davidom, povodom nagrade "Ivo Andrić".
5. Prvoslav Marić: "Ratni strahovi i sudbina Rahaele Ferari"; reditelj: Prvoslav Marić; u nastavku večeri susret i razgovori sa Rahaelom Ferari.

Za sve održane programe pripremani su stručni komentari i vesti za Kulturnu rubriku u dnevnoj beogradskoj štampi i informacije za programe Radija, o čemu postoji dokumentacija u Odeljenju umetnosti. Vesti se redovno šalju "Politici", "Ekspres Politici", "Večernjim novostima", "Borbi" i "Tanjugu" i Radio programima "202", i studiju "B".

Saradnja sa Univerzitetom i ostalim institucijama u gradu omogućila je sadržajne i aktuelne programe u Odeljenju umetnosti.

IX MATIČNE FUNKCIJE

Program Odeljenja za unapredjenje bibliotečke delatnosti bio je koncipiran i usmeren ka ostvarivanju integracije Udruženih biblioteka Beograda i bližoj stručnoj, radnoj i programskoj orijentaciji Udruženih biblioteka. Praćenje rada biblioteka i njihovo međusobno povezivanje su osnovni programski zadaci koji su ostvarivani preko programa, izveštaja, analiza i direktnog kontakta.

Posebna pažnja bila je usmerena na matične funkcije u novoj integrisanoj biblioteci. Sa Zavodom za istraživanje, kulturnog razvoja Beograda, ostvarena je saradnja radi sagledavanja ekonomskog aspekta integracije. Deo poslova oko integracije realizovan je u Odeljenju, od izrade Elaborata o integraciji i organizovanja sastanaka radnih grupa samoupravnih tela Udruženih biblioteka (Predsedništva i Skupštine Udruženih biblioteka), do učestvovanja u javnim raspravama (SSRN, Gradsko sindikalno veće i dr.).

Prema zahtevu Predsedništva izradjena je anketa o potrebama korisnika beogradskih narodnih biblioteka. Anketa treba da pomogne sagledavanju funkcionisanja korišćenja jedinstvenog knjižnog fonda i njegovog daljeg razvoja. U tom smislu održan je i prvi susret čitalaca i bibliotekara u Biblioteci grada Beograda. Ovo je bio početak bližeg i neposrednijeg kontakta radi otklanjanja eventualne nepravilnosti u radu biblioteka, usvajanja dobrih sugestija od strane čitalaca, koje se odnose na nabavnu politiku biblioteka, kao i tehniku rada sa korisnicima.

U "B" fondu je izvršena selekcija knjiga, izradjena analiza o stanju tog fonda i izdato par knjiga na korišćenje. Za ovaj fond nabavljeno je malo novih naslova a njegovo korišćenje je nedovoljno.

Za ovaj fond otkucano je 153 karte knjiga.

Sa svim opštinskim bibliotekama, SIZ-om kulture grada, Zavodom za kulturna istraživanja, Gradskim većem saveza sindikata ostvarena je saradnja.

Pruženo je ukupno 183 informacije.

U smislu stručnog usavršavanja izradjen je program za 1988. godinu koji je samo delimično realizovan i to u delu koji se odnosi na stručna predavanja koja su održana u Čitalištu i Biblioteci grada Beograda.

Direktan uvid u rad biblioteka izvršen je u biblioteci "Djordje Jovanović", "Kosta Djukić" - Mladenovac i biblioteci "Milutin Bojić".

Posebna pažnja posvećana je organizaciji i realizaciji programa "Sedam dana Udruženih biblioteka Beograda" koji ima devetogodišnju tradiciju a 1988. godina bila je posvećena izdavačkoj delatnosti biblioteka.

Na zajedničkoj izložbi predstavljene su monografije, bibliografije i periodične publikacije koje izdaju opštinske biblioteke i Biblioteka grada Beograda.

U okviru manifestacije predstavljena su dva časopisa: "Zaskovnik" i "Pisro". Oba časopisa predstavljena su sa mnogo inventivnosti i emotivno obojenom prezentacijom od strane samih učesnika u diskusiji, odnosno tribini.

U "Čitalištu" Biblioteke grada Beograda gostovala je tribina biblioteke "Desitej Ohrađović" gde je predstavljena knjiga "Požar na trgu Marksa i Engelsa" Radovira Smiljanića.

Na svečanosti koja je obeležila ovu manifestaciju dodeljene su nagrade najboljoj biblioteci, bibliotečkim radnicima kao i najsavešnijim čitaocima koje su izabrale biblioteke iz redova odraslih čitalaca i dece. Nagrade su dodeljene u knjigama.

Treba bi posebno istaći rad Odeljenja na standardima za kulturno-obrazovnu delatnost kao i obiman posao oko projekcije primene standarda na poslovanje Udruženih biblioteka.

X MEDJUBIBLIOTEČKA SARADNJA

*učenice - posetioce
učenika?*

Sve posete u 1987. godini (grupne i pojedinačne) bile su zbog nove zgrade u koju se Biblioteka uselila. Prošla godina bila je u znaku kompjuterizacije, pa su brojne posete bile najčešće zbog prirene nove tehnologije na bibliotečko poslovanje.

S tim u vezi Biblioteku su posetili:

- Savezna komisija za AOP;
- Bibliotekari osnovnih i srednjih škola Srbije;
- Stevan Simić, direktor Biblioteke "Žika Popović" iz Šapca;
- Zofija Olhu, rukovodilac organizacionog sekretarijata Narodne biblioteke u Varšavi;
- Ljubica Djordjević, profesor Univerziteta sa studentima dodiplomske nastave;
- Janja Lončar, bibliotekar biblioteke SUP;
- Bibliotekari Vojno-tehničkog instituta Beograd;
- Bibliotekari Narodne biblioteke Srbije;
- Ketii Šreter, direktor Lajpciške biblioteke
- Bibliotečki radnici Zrenjanina sa kolegama iz Mađarske;
- Vladimir Mandić, direktor Centra za kulturu Novo Sarajevo;
- Bibliotekari Gradske knjižnice iz Zagreba;
- Jovan Pejkić, direktor biblioteke iz Negotina;
- Ljiljana Lukić, direktor Narodne biblioteke iz Bjeljine sa svojim kolektivom;
- Bibliotekari Biblioteke SANU;
- Bibliotečki radnici Jugoslavije (oko 60) sa savetovanja o predmetnom katalogu u Narodnoj biblioteci Srbije;
- Branka Popović, rukovodilac biblioteke Saveznog zavoda za statistiku;
- Jagoda Eškinja-Marjanović, bibliotekar Fakulteta muzičkih umetnosti i dr.

Medjutim u poseti Biblioteci bio je jedan broj eminentnih ličnosti i grupa iz inostranstva:

- Japanska državna delegacija;
- Ivi Eenmaa, direktor državne biblioteke iz Espanije;
- Raimo Ilaskivi, gradonačelnik Helsinkija;
- Peter Paul, direktor univerzitetske biblioteke iz Berlina;
- Andreas Bode, direktor internacionalne dečje biblioteke iz Minhena;
- "Deca Evrope";
- Raisa Babkina, direktor oblasne naučne biblioteke iz Tjumena.

Ovakva aktivnost Biblioteke govori o njenom značaju koji je, pre svega, posledica kvaliteta njenih programa. - *zape?*

XI SAMOUPRAVLJANJE I NORMATIVNA DELATNOST

U toku 1988. godine saroupravni i poslovodni organi Biblioteke grada Beograda u celini su ostvarili svoju aktivnost na plenu uspešnog izvršenja Programa rada Biblioteke u uslovima uvođenja najnovije tehnologije i novih projekata u radu.

Održana je 21 sednica Saveta Biblioteke, od kojih jedna Svečana povodna Dana Biblioteke, 20. oktobra, kao i dve sednice Programskog saveta Biblioteke grada i više sastanaka Stručnog veća i zbora radnih ljudi Biblioteke.

Istovremeno je pripremljeno sprovođenje duge godina planirane integracije narodnih biblioteka Beograda sa Bibliotekom grada Beograda.

Pravna služba Biblioteke, u saradnji sa pravnici opštinskih biblioteka, sačinila je Samoupravni sporazum o udruživanju u novu Biblioteku grada Beograda na osnovu člana 219 i 347 navedenog Zakona o udruženom radu.

Oformljene su radne grupe koje su izradile Elahorat o društvene-ekonomske opravdanosti integracije.

Cilj ove promene u organizovanju biblioteka Beograda je ostvarivanje potpune radne i poslovne povezanosti i svih zajedničkih interesa, razvoj bibliotečke delatnosti i obrazovanje jedinstvenog bibliotečko-informacionog sistema.

Referendum održan u svrhu bibliotekara dana 9. januara 1989. godine uspešno je izvršena planirana integracija.

Verrativna delatnost u Biblioteci pratila je višestruke i česte promene zakonskih propisa u toku protekle godine. Najvažnija od donetih saroupravnih akata su:

1) Odluka o uređivanju odnosa regulisanih saroupravnih opštini aktira u EGB prirenom određaba Zakona o izmenama i dopunama ZUR-a, doneta 4. aprila 1988. godine.

2) Odluka o izvršenju Plana rada u skladu sa najnovijim propisima i Verama SIV-a doneta 16.06.1988. god.

3) Odluka o Izmeni Pravilnika o visini članarine i
naknada za usluge BGR donete 13.10.1988. god.

4) Pravilnici o Izmenama i dopunama Pravilnika o siste-
matizaciji, donete 4.04.1988. i 3.11.1988. god.

XII INTEGRACIJA NARODNIH BIBLIOTEKA BEOGRADA

Integracioni procesi u Biblioteci grada Beograda i crštinskih bibliotekara u Beogradu prisutni su već više od dvadeset godina. Razvojem mreže narodnih biblioteka sve je uverljivije postojalo da se bez adekvatne koordinacije rada i formiranja zajedničkih programa teško mogu postići celovita sistemska rešenja. Još 1966. godine pojavljuju se prve inicijative o neophodnosti zajedničkog rada i saradnji biblioteka na teritoriji Beograda. Iste godine u Biblioteci grada Beograda sačinjen je i prvi elaborat o integraciji. Iako ovaj elaborat nije realizovan, ideja i potreba za zajedništvom biblioteka nikad nije napuštena, već je prilagođavana ekonomskim i sistemskim uslovima toga vremena. Već 1977. godine osnovane su Udružene narodne biblioteke po osnovu Sporazuma o koordinaciji. Intenziviranje zajedničkog rada u mreži narodnih biblioteka je naročito postalo značajno donošenjem Odluke Skupštine grada iz 1982. godine kojom je Biblioteci grada Beograda povereno vršenje matične funkcije za sve narodne biblioteke na teritoriji Beograda, što je i bilo logično imajući u vidu opremljenost i kadrove koje je ova Biblioteka imala i razvijala u svojoj organizaciji.

U ovom periodu (počev od 1977. godine) omogućeno je formiranje zajedničkih programa, koji gotovo u celini obuhvataju osnovnu delatnost: zajedničko planiranje, zajedničko članstvo, centralizovana nabavka i obrada knjiga, jedinstven program stručnog usavršavanja i dr. Rascepanost i formalno-pravna razjedinjenost biblioteka se pokazala kao kočnica i smetnja daljeg razvoja bibliotečke delatnosti, njene racionalizacije i modernizovanja. Preseljenjem Biblioteke grada Beograda u novi prostor, uvođenjem nove tehnologije - kompjuterizacija rada Biblioteke, njenih zajedničkih službi i funkcija u mreži narodnih biblioteka, sve to uz ekonomsku situaciju u zemlji, koja se znatno odražavala i u poslovanju Biblioteke, stvoreni su optimalni uslovi i mogućnosti da se ostvari potrebna integracija Biblioteka, izgrađivanje jedinstvenog bibliotečko-informacionog sistema i suprotstavljanja negativnim posledicama ekonomske krize.

Iz svih iznetih razloga, a i na inicijativu i uz pomoć Gradskog veća Saveza sindikata, formirana je radna grupa za izradu Elaborata o društvenoj opravdanosti integracije. Konceptiju i programska rešenja integracije, pored organa upravljanja biblioteka koje se integrišu, razmatrali su Sekcija i Predsedništvo Gradske konferencije SSRN Beograda, Odbor i Komisija za obrazovanje i kulturu Gradskog veća Saveza sindikata i o tome zauzeli odgovarajuće stavove.

Elaborat o integraciji, u fazi nacрта, prethodno je razmatran u Skupštini i Predsedništvu Udruženih biblioteka, na posebnom sastanku upravnika opštinskih biblioteka, Konferenciji SKJ Udruženih biblioteka i na Stručnom veću Biblioteke grada Beograda. Sve date primedbe, sugestije i mišljenja su razmatrana i kritički ocenjena u stručnoj radnoj grupi za izradu elaborata o integraciji, tako da je organima upravljanja biblioteka dat konačan tekst na diskusiju i razmatranje. Posle razmatranja i izvršenih izmena i dopuna po primedbama, usvojen je konačan tekst Samoupravnog sporazuma o udruživanju u Biblioteke grada Beograda sa elaboratom o opravdanosti integracije, na osnovu kojih je raspisan referendum u svim bibliotekama za njihovo usvajanje za 0.01.1989. godine.

S obzirom da se ovaj izveštaj radi posle održanog referenduma, kada su rezultati izjašnjavanja radnika poznati, smatrano da je celishodna informacija o tome i u ovom izveštaju. A, naime, od 18 biblioteka, 13 biblioteka su usvojile dokumenta o integraciji, dok u 5 biblioteka su se radnici izjasnili negativno. Mislimo da ovde treba navesti još i taj podatak da se, u bibliotekama koje su referendumom usvojile Sporazum, 79% radnika izjasnilo pozitivno, a 19% protiv uz svega 2% nevažećih glasova, što znači da je ogromna većina radnika našla da je rešenje za integraciju jedini ispravan način za razvoj delatnosti, a time i uslove za bolji lični materijalni polječaj.

XIII - KADROVI U BIBLIOTECI GRADA BEOGRADA

Na dan 31.12.1988. godine u Biblioteci grada Beograda u radnom odnosu je 97 radnika, od kojih je 89 radnika na neodredjeno vreme, a 8 radnika na odredjeno vreme.

Kvalifikaciona struktura radnika je:

Stručna sprema	Na neodredjeno vreme	Na odredjeno vreme
1. VSS	40	1
2. SSS	34	3
3. VKV	1	-
4. KV	2	-
5. NSS	12	4
U K U P N O:	89	8

U toku 1988. godine bilo je 4.792 časova bolovanja do 30 dana što je u odnosu na 1987. godinu manje za 33%, kada je bilo 6.167 sati. Zbog bolovanja preko 30 dana, izgubljeno je 3.455 časova, što je za 21% više nego u 1987. godini, kada je bilo 2.835 sati.

Po izvršenoj integraciji Biblioteke grada Beograda i narodnih biblioteka Beograda, neophodno je doneti novi Plan kadrova jedinstvene biblioteke grada, posle pravilnog raspoređivanja postojećih kadrova, a u cilju uspešnog ostvarenja Programa rada za 1989. godinu.

Uvodjenjem nove tehnologije - kompjuterizacija rada Biblioteke, predpostavlja i nameće nova rešenja i zahteve za drugačijim profilom kadrova. Većina dosadašnjih poslova^{je} kompjuterizovana /kako nabavka i obrada knjiga, tako i upis članova, knjižovodstveno-računovodstveni poslovi, personalne evidencije i dr./što nameće potrebu za obrazovanjem bibliotečkih i drugih stručnih kadrova u primeni računarske tehnike. Ovo tim pre, što je razvojnim programom predviđjena kompjuterizacija i opšti-nskih biblioteka što je od nesumnjive važnosti i značaja za široki krug korisnika naših usluga. Uz kompjuterizaciju i ostalih fondova biblioteke obezbedilo bi se potpuno funkcionisanje jedinstvenog bibliotečko-informativnog sistema, što je od neslućenog značaja

za razvoj bibliotečke delatnosti. Uz ove programe, planira se razvoj biblioteka u radnim organizacijama i pokretnih biblioteka radi proširivanja kruga korisnika i na teritorije gde to, do sada, nije bilo moguće. Svi ovi razlozi nameću potrebu ne samo za kadrovima koji se do sada nisu zapošljavali u bibliotečkoj delatnosti, već i za dopunsko obrazovanje postojećeg bibliotečkog kadra. U tome cilju nastoji se da se u saradnji sa Gradskim većem Sindikata, Zavodom za zapošljavanje, Gradskim i Republičkim zavodima za unapredjenje vaspitanja i obrazovanja, sačini sporazum i program za obučavanje i zapošljavanje potrebnih profila kadrova, čime bi se učinio i značajan doprinos na zapošljavanju mladih kadrova koji se inače danas teško zapošljavaju. Imajući u vidu da su ove ideje i nastojanja naišla na razumevanje i podršku kod navedenih institucija, očekujemo povoljna rešenja već početkom 1989. godine.

Posebno je značajno istaći da se u realizaciji programa Biblioteke grada, pored stalno zaposlenih, angažuje i ne mali broj spoljnih saradnika, uglavnom po dobrovoljnoj osnovi, što predstavlja dragocenu pomoć uspešnom radu Biblioteke.

XIV OPŠTENARODNA ODBRANA I DRUŠTVENA SAMOZAŠTITA

U 1987. godine obrazovane su radne grupe koje su radile na usklađivanju i doradi Plana odbrane i Plana za vanredne prilike po novim uputstvima. Usklađivanje i dorade Planova su završene u januaru 1988. godine tako da je Savet Biblioteke ovo usvojio na svojoj sednici od 28.1.

Istovremeno sa usvajanjem usklađenih i doradenih planova, izabran je i nov Odbor za ONO i DSZ.

Zahvaljujući tirkom radu na usklađivanju i doradi planova, izvršiocci su dobro upoznati sa načinom i postupcima za njihovu primenu, što je ostavilo vrlo dobar utisak na Saveznu inspekciju koja je polovinom februara izvršila pregled i kontrolu Planova i ostale dokumentacije ONO. Svojim zapisnikom o pregledu Savezna inspekcija je povoljno ocenila izvršena usklađenja i dopune i konstatovala da je to urađeno u svemu po datim uputstvima. Ovaj zapisnik Savezne inspekcije je razmatran i usvojen na sednici Saveta od 24.02.

U toku 1988. godine usvojen je i Samoupravni sporazum o izmenama i dopunama Samoupravnog sporazuma o izdvajanju i udruživanju sredstava za potrebe ONO i DSZ. Takodje je raspisan i oglas za popunjavanje slobodnog radnog mesta "stručnog saradnika za ONO i DSZ". Po završenom postupku izabran je izvršilac, koji je stupio na rad 17.10.1988. godine kao pripravnik. Već početkom decembra novoizabrani izvršilac je zapisnički primio Planove i svu dokumentaciju iz oblasti ONO na rukovanje. U toku je upoznavanje sa dokumentima, izrada statističkih i drugih izveštaja, planova i dr. tako da će se izabrani radnik osposobiti za samostalan rad u ovoj oblasti do isteka pripravničkog staža.

Imajući u vidu da je krajem godine završena višemesečna priprema za udruživanje opštinskih biblioteka u Biblioteku grada Beograda, o čemu su se radnici izjasnili referendumom koji je izvršen 9.01.1989. godine, predstoje značajne promene i u oblasti ONO i DSZ, jer udružene biblioteke imaju oko 400 radnika u radnom odnosu. Već sada treba pristupiti novoj organizaciji službe, s obzirom da je navedeni broj radnika lociran na čitavoj teritoriji Beograda, što će predstavljati vrlo otežane uslove za obavljanje zadatka ONO.

XV - MATERIJALNO-FINANSIJSKO POSLOVANJE

Biblioteka grada Beograda je u protekloj poslovnoj 1988. godini ostvarila ukupan prihod od 1.173.147.942 dinara što u odnosu na 1987. godinu (508.681.619) iznosi povećanje od 131%.

Sredstva ostvarena slobodnom razmenom rada iznosila su 1.071.117.810 što u odnosu na 1987. (456.708.639) čini povećanje od 235%. U ukupnom prihodu za 1988. godinu sredstva ostvarena slobodnom razmenom rada učestvovala su sa sopstvenim učešćem sa 9%.

Biblioteka grada Beograda je u 1988. godini imala rashode od 472.315.669 dinara što u odnosu na 1987. godinu 204.875.506 iznosi povećanje 130,6%. Cvekc veliko povećanje nastalo je pre svega zbog svakodnevne inflacije, novog i skupog potrošnog i repro materijala, amortizacije osnovnih sredstava.

Dohodak Biblioteke grada Beograda za 1988. godinu iznosio je 700.832.272 i u odnosu na 1987. godinu (303.806.112) veći je za 130,7%. Ostvareni dohodak po radniku u 1988. godini iznosio je 7.617.742 i veći je za 111,00% u odnosu na 1987. godinu.

Porezi i doprinosi iz dohotka pretrpeli su u 1988. godini prilične izmene. Zakonski smo u 1988. za niži L.D. od privrede bili oslobođeni za 90% obračunavanja svih doprinosa, osim doprinosa za ONO i DSZ, tako da su oni za 1988. godinu iznosili 27.606.547, što u odnosu na 1987. god. (25.042.133) čini i u odnosu na druge troškove i najniži porast od 11%.

Ostvareni čist dohodak za 1988. godinu je 673.225.724 i u odnosu na 1987. godinu (278.763.379) čini povećanje od 142%. U toku i do kraja 1987. godine izdvojeno je u Fond za investiciju zajedničku potrošnju 25.251.090, što u odnosu na 1987. (10.119.534) predstavlja porast od 150%. Na osnovu tih sredstava sklopljena je konstrukcija (dovršenje stana u Ul. Cara Uroša), kupljen jedan stan (uplaćeno 25% vrednosti i data četiri kredita radnicima za adaptaciju - dovršetak gradnje).

Bruto lični dohoci i zajednička potrošnja do kraja 1988. iznosila je 631.386.245, što u odnosu na 1987. (258.995.345) čini porast od 144%.

Isplaćeni bruto L.D. i Z.P. po radniku u 1988. godini iznosi 6.862.894, a u odnosu na 1987. godinu (3.083.278) povećan je za 123%.

Isplaćeni čist lični dohodak po radniku u 1988. godini iznosio je 547.203, a u 1987. 214.777.- što predstavlja povećanje od 155%.

Najviši prosečni čist lični dohodak u 1988. godini iznosio je 1.113.292 dinara, a najniži 240.918 što čini raspon 4,6. Kao i ranijih godina, i u 1988. godini vođena je takva politika raspodele koja je prera maksimalnim mogućnostima štitila standard radnika Biblioteke grada Beograda, njihov lični dohodak, pravo na bonove za topli obrok za vreme provedeno na radu, i mesečnu markicu za prevoz na rad i sa rada i drugo. Od ukupnog prihoda u 1988. god. 52% pripada čistim ličnim dohocima, a ostalih 48% svim drugim troškovima. U odnosu na ukupan prihod raspoređjeni čist dohodak (bruto L.D. i Z.P., zp. investicioni dec, mat.osn.rada i rezervi) čine procentualni iznos od 58% dok materijalni troškovi i porezi i doprinosi iz dohotka čine 42%. U celini posmatrano analiza poslovanja 1988. godinu ukazuje da, bez obzira na pozitivno poslovanje i dosta veliki ukupan prihod (91% ostvaren slobodnom razmenom rada), zahvaljujući stalnim poskupljenjima procentualni iznos između raspoređenog čistog dohotka i dohotka (16%) iz godine u godinu sve više se povećava na teret čistog dohotka. Takav odnos sve više ugrožava standard, izaziva nezadovoljstvo kod radnika, i samim tim otežava rad.

Analiza finansijskog poslovanja za 1988. godinu iziskuje da se finansijskim planom za 1989. godinu moraju pravilno planirati sredstva (odnosno u potpunosti uvažiti fiksni troškovi kao kod školskih ustanova gde postoji tačno ugovorena cena pr.amortizacija, rezerve (za ukupnu delatnost, a po osnovu sticanja sredstava preko SIZ-a. Prihod koji Biblioteka ostvaruje od građana (upis i drugi programi) treba planirati i sprovesti prema planiranim programima,